

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

Факультет цивільного захисту

Кафедра наглядово-профілактичної діяльності

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПРАВознавство

(назва навчальної дисципліни)

загальна вибіркова

(обов'язкова загальна або обов'язкова професійна або вибіркова)

за освітньо-професійною програмою «Радіаційний та хімічний захист»

назва освітньої програми

підготовки бакалавра

найменування освітнього ступеня

у галузі знань 16 «Хімічна та біоінженерія»

код та найменування галузі знань

за спеціальністю 161 «Хімічні технології та біоінженерія»

код та найменування спеціальності

Рекомендовано кафедрою наглядово-
профілактичної діяльності
на 2021- 2022 навчальний рік
Протокол від «25» серпня 2021 року
№ 1

Силабус розроблений відповідно до Робочої програми навчальної
дисципліни «Правознавство»

2021 рік

Загальна інформація про дисципліну

Анотація дисципліни

В діяльності спеціалістів Державної служби України з надзвичайних ситуацій дуже важливим є вивчення нормативно-правових актів, що регламентують правовідносини у сфері забезпечення конституційних прав та свобод громадян, які в умовах демократизації українського суспільства набувають особливо важливого значення. Формування, розвиток і закріплення нового мислення, виховання загальної правової культури, високої правосвідомості при вирішенні різноманітних завдань, формування відповідальності, справедливості, поваги до закону починають відігравати особливу роль у сучасному суспільстві. Належне засвоєння основних принципів права, правильне його тлумачення і застосування на практиці – все це становить основу майбутньої професійної діяльності.

Інформація про науково-педагогічного(них) працівника(ів):

Загальна інформація	Луценко Тетяна Олексіївна, старший викладач кафедри наглядно-профілактичної діяльності
Контактна інформація	м. Харків, вул. Баварська, 7, кабінет № 109.
E-mail	lutsenkota13@gmail.com
Наукові інтереси*	підвищення рівня правосвідомості та правової культури майбутніх фахівців служби цивільного захисту
Професійні здібності*	професійні знання і значний досвід роботи в викладанні правових дисциплін
Наукова діяльність за освітнім компонентом	Профіль у Google Scholar https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=ZFB3rugAAAAJ Профіль у ORCID https://orcid.org/0000-0001-7373-4548

Час та місце проведення занять з дисципліни

Аудиторні заняття з навчальної дисципліни проводяться згідно затвердженого розкладу. Електронний варіант розкладу розміщується на сайті Університету (<http://rozklad.nuczu.edu.ua/timeTable/group>).

Консультації з навчальної дисципліни проводяться протягом семестру щосередини з 15.00 до 16.00 в кабінеті № 113. В разі додаткової потреби здобувача в консультації час погоджується з викладачем.

Мета: сформувати у майбутніх фахівців системні правові знання, активну громадську позицію, а також сприяти підвищенню рівня правової свідомості здобувачів вищої освіти, що дозволить орієнтуватися у суспільних відносинах, які регулюються й охороняються правом.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Форма здобуття освіти
Статус дисципліни	заочна (дистанційна)
Рік підготовки	цикл загальної (вибіркової) підготовки
Семестр	2023-2024
	6-й
Обсяг дисципліни:	
- в кредитах ЄКТС	3
- кількість модулів	2
- загальна кількість годин	90

Розподіл часу за навчальним планом:	
- лекції (годин)	6
- практичні заняття (годин)	2
- семінарські заняття (годин)	0
- лабораторні заняття (годин)	0
- курсовий проект (робота) (годин)	0
- інші види занять (годин)	0
- самостійна робота (годин)	82
- індивідуальні завдання (науково-дослідне) (годин)	0
- підсумковий контроль (диференційний залік, екзамен)	диференційний залік

Передумови для вивчення дисципліни.

Для якісного вивчення навчальної дисципліни «Правознавство» бажано отримати знання наступних дисциплін: «Історія та культура України».

Після вивчення наведеної навчальної дисципліни бажано здобути результати навчання згідно переліку:

ПР13. Розуміння хімічної інженерії як складника сучасних науки і техніки, її місця у розвитку інженерії, української держави та загальносвітової культури.

Результати навчання та компетентності з дисципліни

Відповідно до освітньо-професійної програми «Радіаційний та хімічний захист» для підготовки бакалавра в галузі знань 16 «Хімічна та біоінженерія», спеціальність 161 «Хімічні технології та біоінженерія», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити:

- досягнення здобувачами вищої освіти таких результатів навчання:

Програмні результати навчання		ПРН
Розуміти принципи права і правові засади професійної діяльності.		ПРН12.
Дисциплінарні результати навчання		<i>аббревіатура</i>
Усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина		

- формування у здобувачів вищої освіти наступних компетентностей:

Програмні компетентності (загальні та професійні)	ЗК, ПК
Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.	К07.
Очікувані компетентності з дисципліни	<i>аббревіатура</i>
Здатність діяти управовому полі, керуватися нормами законодавства	
Здатність використовувати на практиці основи діючого законодавства та відстежувати зміни в ньому	

Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. ОСНОВИ ПРАВОЗНАВСТВА УКРАЇНИ.

Тема 1.1. Основні загальні поняття теорії права та держави.

Поняття держави, її ознаки та функції. Форми держави. Механізм держави.

Поняття, ознаки та функції права. Правові норми: поняття, ознаки, структура та види. Характеристика джерел права. Правовідносини: поняття, ознаки та структура. Поняття, ознаки і види правопорушень. Юридична відповідь: поняття, ознаки та види.

Тема 1.2. Конституція як основний закон держави і суспільства. Права та обов'язки громадян України.

Історичні передумови розвитку конституційного процесу в Україні. Декларація про державний суверенітет та Акт проголошення незалежності України. Розробка та прийняття нової Конституції України. Розвиток конституційного процесу в Україні на сучасному етапі. Поняття суспільного устрою, його елементи та закріплення його основ у Конституції України. Соціальна та правова держава. Державна влада і суверенітет. Політична система. Конституційне регулювання економічних відносин. Державні символи України.

Поняття основних прав і свобод громадянина. Співвідношення прав людини і громадянина. Характерні риси основних прав і свобод. Міжнародні пакти про права людини та їх відображення у конституційному законодавстві України. Громадянські та політичні права і свободи людини та громадянина, їх значення, гарантії реалізації, закріплення в Конституції України. Соціально-економічні права громадян, їх значення та конституційне закріплення. Гарантії реалізації соціально-економічних прав громадян на сучасному етапі. Правовий статус національних меншин. Основні обов'язки громадян України. Громадянство України.

Тема 1.3. Конституційне регулювання виборів та референдуму як форм безпосередньої демократії. Територіальний устрій України.

Історичні передумови розвитку конституційного процесу в Україні. Декларація про державний суверенітет та Акт проголошення незалежності України. Розробка та прийняття нової Конституції України. Розвиток конституційного процесу в Україні на сучасному етапі. Поняття суспільного устрою, його елементи та закріплення його основ у Конституції України. Соціальна та правова держава. Державна влада і суверенітет. Політична система. Конституційне регулювання економічних відносин. Державні символи України.

Поняття основних прав і свобод громадянина. Співвідношення прав людини і громадянина. Характерні риси основних прав і свобод. Міжнародні пакти про права людини та їх відображення у конституційному законодавстві України. Громадянські та політичні права і свободи людини та громадянина, їх значення, гарантії реалізації, закріплення в Конституції України. Соціально-економічні права громадян, їх значення та конституційне закріплення. Гарантії реалізації соціально-економічних прав громадян на сучасному етапі. Правовий статус національних меншин. Основні обов'язки громадян України. Громадянство України.

Поняття безпосередньої демократії та форм її здійснення. Вибори, виборча система і виборче право України. Правове регулювання підготовки та проведення виборів та їх визначення Конституційний Інститут всеукраїнського референдуму: поняття, види, предмет. Підготовка та проведення референдуму. Визначення результатів референдуму. Опублікування, введення в дію змін або відміну законів, що прийняті референдумом. Поняття територіального устрою України. Конституційне регулювання системи адміністративно-територіального устрою України.

Тема 1.4. Загальна характеристика системи органів державної влади.

Верховна Рада України як єдиний орган законодавчої влади України. Право законодавчої ініціативи та її суб'єкти. Президент України – глава держави. Кабінет Міністрів України – Уряд України. Центральні та місцеві органи виконавчої влади в Україні. Судова влада в Україні. Прокуратура в системі державного механізму, її завдання, функції, повноваження, організація та діяльність. Конституційний Суд у системі державних органів України, його місце і значення для державотворчого процесу.

Тема 1.5. Основи цивільного права України

Поняття, принципи, система та функції цивільного права. Цивільна

правоздатність та дієздатність. Фізичні та юридичні особи як суб'єкти цивільного права. Суб'єкти цивільних правовідносин. Загальна характеристика угод. Право власності: приватна власність, колективна власність, державна власність, спільна власність. Захист права власності. Зобов'язальне право. Основні положення про цивільно-правовий договір. Загальна характеристика окремих видів договорів. Поняття цивільно-правової відповідальності. Спадкове право. Успадкування по заповіту і по закону. Поняття цивільного процесу, його суб'єкти. Докази і їх правове положення. Стадії цивільного процесу.

Тема 1.6. Основи трудового права України

Поняття, функції та джерела трудового права. Суб'єкти трудових правовідносин, їх праводієздатність. Колективний договір, трудовий договір та контракт, їх значення. Робочий час та час відпочинку. Оплата праці. Трудова дисципліна. Матеріальна відповідальність сторін. Особливості правового регулювання праці і відпочинку працівників цивільного захисту. Соціальний захист. Поняття та види пенсій.

Тема 1.7. Основи сімейного права України

Предмет, принципи і завдання сімейного права. Поняття шлюбу та сім'ї. Підстави виникнення та припинення шлюбу. Поняття «шлюбний контракт». Недійсність шлюбу. Особисті та майнові права і обов'язки подружжя. Підстави й порядок розірвання шлюбу. Права та обов'язки батьків і дітей. Аліментні зобов'язання батьків і дітей. Опіка та піклування. Загальна характеристика житлового законодавства України.

Тема 1.8. Основи адміністративного та кримінального права України.

Поняття, система та функції кримінального права. Поняття злочину та злочинності. Кримінальний закон, його дія в часі, просторі і колі осіб. Поняття зворотної сили кримінального закону. Класифікація злочинності. Поняття, значення та зміст складу злочину. Об'єкт та об'єктивна сторона; суб'єкт та суб'єктивна сторона. Кримінальна відповідальність неповнолітніх, її види та порядок застосування. Види злочинів. Загальна характеристика злочинів: злочини проти власності; проти життя; здоров'я і гідності особи; проти громадської безпеки та ін. Поняття адміністративного права України. Суб'єкти адміністративного права. Поняття адміністративної відповідальності. Поняття виконавчої діяльності. принцип виконавчої влади.

Розподіл дисципліни у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять:

Назви модулів і тем	Заочна (дистанційна) форма					
	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
лекції		практичні і (семінарські) заняття	лабораторні заняття (інші види занять)	самостійна робота	модульна контрольна робота	
6- й семестр						
МОДУЛЬ 1. Основи правознавства України.						
Тема 1.1. Основні загальні поняття теорії права та держави.	14	2	2	-	10	

Тема 1.2. Конституція як основний закон держави і суспільства. Права та обов'язки громадян України.	12	2	-	-	10	
Тема 1.3. Конституційне регулювання виборів та референдуму як форм безпосередньої демократії. Територіальний устрій України.	10	-	-	-	10	
Тема 1.4. Загальна характеристика системи органів державної влади	12	2	-	-	10	
Тема 1.5. Основи цивільного права та цивільного процесу	10	-	-	-	10	
Тема 1.6. Основи трудового права України	10	-	-	-	10	
Тема 1.7. Основи сімейного права України	11	-	-	-	11	
Тема 1.8. Основи адміністративного та кримінального права	11	-	-	-	11	
Разом за модулем 1	90	6	2	-	82	
Разом	90	6	2	-	82	

Теми практичних занять заочна (дистанційна) форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
1.	Тема 1.1. Основні загальні поняття теорії права та держави.	2
	Разом	2

Форми та методи навчання і викладання

Вивчення навчальної дисципліни реалізується **в таких формах**: навчальні заняття за видами, консультації, контрольні заходи, самостійна робота.

В навчальній дисципліні використовуються **такі методи навчання і викладання**:

- *методи навчання за джерелами набуття знань*: словесні методи навчання (лекція, семінар, пояснення, бесіда); наочні методи навчання (ілюстрація, демонстрація); практичні методи навчання (практична робота);

- *методи навчання за характером логіки пізнання*: аналітичний; синтетичний; індуктивний; дедуктивний; традуктивний;

- *методи навчання за рівнем самостійної розумової діяльності тих, хто навчається*: проблемний виклад; частково-пошуковий;

- *інноваційні методи навчання*: робота з навчально-методичною літературою та відео метод; навчання з використанням технічних ресурсів; інтерактивні методи; методи організації навчального процесу, що формують соціальні навички;

- *самостійна робота*.

Оцінювання освітніх досягнень здобувачів вищої освіти

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: накопичувальна бально-рейтингова система, основною метою якої є регулярна й комплексна оцінка результатів навчальної діяльності та сформованості компетентностей.

Передбачаються наступні засоби оцінювання: модульна контрольна робота; реферати, есе; презентації результатів та виступи на наукових заходах.

Таблиця відповідності результатів оцінювання знань з навчальної дисципліни за різними шкалами

За 100-бальною шкалою, що використовується в НУЦЗ України	За рейтинговою шкалою (ЄКТС)	За 4-бальною шкалою
90–100	A	відмінно
80–89	B	добре
65–79	C	
55–64	D	задовільно
50–54	E	
35–49	FX	незадовільно
0–34	F	

Критерії оцінювання.

Форми поточного та підсумкового контролю.

Поточний контроль здобувачів вищої освіти проводиться у формі фронтального та індивідуального опитування, виконання письмових завдань, практичних ситуацій, контрольної роботи.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на завершальному етапі у формі диференційованого заліку.

Розподіл та накопичення балів, які отримують здобувачі, за видами навчальних занять та контрольними заходами з дисципліни

Види навчальних занять	Кількість навчальних занять	Максимальний бал за вид навчального заняття	Сумарна максимальна кількість балів за видами навчальних занять
I. Поточний контроль			
Модуль 1	лекції	3	1
	практичні заняття	1	20
Разом за модуль 1			23
Контрольна робота			67
Індивідуальна самостійна робота			10
Разом за поточний контроль			100
II. Підсумковий контроль (диференційований залік)			-
Разом за всі види навчальних занять та контрольні заходи			100

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ.

Поточний контроль проводиться на лекційному та практичному занятті. Він передбачає оцінювання підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на відповідних заняттях та набуття навичок під час виконання відповідних завдань.

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів на лекційному занятті (оцінюється в діапазоні від 0 до 1 балів):

1 бал – здобувач приймає активну участь в обговоренні теоретичних та практичних питань демонструє здатність самостійного пошуку відповідей, надає правильні відповіді на питання викладача;

0 балів – здобувач не приймає участь в обговоренні питань, не знає відповіді на поставлені питання або побіжно розкриває лише окремі положення..

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів на практичному занятті (оцінюється в діапазоні від 0 до 20 балів):

15-20 балів – завдання виконане в повному обсязі, відповідь вірна, наведено аргументацію, використовуються професійні терміни, граматично і стилістично без помилок оформлений звітний матеріал;

10-14 балів – завдання виконане, але обґрунтування відповіді недостатнє, у звіті допущені незначні граматичні чи стилістичні помилки;

6-9 балів – завдання виконане частково, у звіті допущені незначні граматичні чи стилістичні помилки;

1-5 бали – завдання виконане частково, у звіті допущені значні граматичні чи стилістичні помилки;

0 балів – завдання не виконане.

Викладачем оцінюється повнота розкриття питання, цілісність, системність, логічна послідовність, вміння формулювати висновки, використання основної та додаткової літератури.

Контрольна робота

Контрольна робота для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання є важливою складовою навчального процесу, яку вони виконують згідно з навчальним

планом.

Основним завданням контрольної роботи є формування власної думки здобувачів вищої освіти з теоретичних та практичних питань, які розглядаються, та внесення ними пропозицій щодо їх вирішення на підставі вимог чинних законодавчих актів.

Перед виконанням контрольної роботи здобувач вищої освіти має детально вивчити лекційний матеріал, підібрати відповідну навчальну, методичну та спеціальну літературу.

Кожен варіант контрольної роботи складається з чотирьох завдань: трьох - теоретичні питання, четверте – вирішити рівняння. Здобувачі вищої освіти, прізвище яких починається з літери "А, Д, З, Л, П, У, Ч" – виконують роботу за першим варіантом; - з літери "Б, Е, Й, М, Р, Ф, Ш" - виконують другий варіант; - з літери "В, Є, І, Н, С, Х, Ц" - третій варіант; - з літери "Г, Ж, К, О, Т, Ц, Ю, Я" - четвертий варіант. Змінювати варіант роботи здобувачі вищої освіти не мають права.

Контрольна робота має бути написана українською мовою. Також необхідно вказати прізвище, ім'я, групу і курс виконавця, тему і план дослідження; перелічуються всі використані джерела наукової літератури та нормативні-правові акти.

Критерії оцінювання знань здобувачів при виконанні контрольних робіт (оцінюється в діапазоні від 0 до 67 балів):

53 - 67 балів – здобувач в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичного питання;

40 - 52 балів – здобувач достатньо повно володіє навчальним матеріалом, в основному розкрито зміст теоретичних питань;

27 - 39 балів – здобувач у цілому володіє навчальним матеріалом, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації;

14 - 26 балів – здобувач не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, недостатньо розкрито зміст теоретичного питання, допускаються при цьому несуттєві неточності;

1 – 13 балів – здобувач частково володіє навчальним матеріалом, відповіді загальні, при цьому допущено суттєві помилки;

0 балів – здобувач не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його правильно викласти, не розуміє змісту питання.

ЗАВДАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

ВАРІАНТ № 1

(А, Д, З, Л, П, У, Ч)

1. Поняття та види основних прав та обов'язків громадян України. Громадянство України.
2. Підстави виникнення та припинення шлюбу. Шлюбний контакт.
3. Територіальний устрій України.
4. Вирішіть рівняння:

$$\frac{A \times B \times C}{(D / E) / F} = 1, \text{ де:}$$

A – кількість років, що необхідно прожити на території України до моменту обрання на пост народного депутата;

B – строк повноважень парламенту;

C – кількість видів референдумів;

D – кількість народних депутатів;

E – кількість виборчих систем у світі;

F – кількість днів, на протязі яких збирається парламент у випадку введення воєнного або надзвичайного стану.

ВАРІАНТ 2
(Б, Е, Й, М, Р, Ф, Ш)

1. Поняття та форми безпосередньої демократії.
2. Договір у цивільному праві України: поняття, зміст, форма, сторони, види.
3. Поняття, ознаки й структура правовідносин.
4. Virшіть рівняння:

$$A / B - C = D \times E - (F + K), \text{ де:}$$

- A** – кількість судів Конституційного Суду України;
B – кількість судів Конституційного Суду України, яких призначає Президент України;
C – строк повноважень Голови Конституційного Суду України;
D – вік, з якого кваліфікаційна комісія рекомендує на посаду професійного судді;
E – кількість членів Вищої ради юстиції, яких призначає всеукраїнська конференція працівників прокуратури;
F – вік, після досягнення якого можна стати суддею Конституційного Суду України;
K – стаж роботи за фахом (мінімум), при якому громадянин може бути призначений суддею Конституційного Суду України.

ВАРІАНТ 3
(В, Є, І, Н, С, Х, Щ)

1. Загальні засади конституційного ладу України.
2. Трудовий договір: поняття, сторони, форма. Підстави для припинення трудового договору.
3. Поняття, ознаки й види правопорушень.
4. Virшіть рівняння:

$$\frac{(E + F) - (A + B) \times C}{D} = 1, \text{ де:}$$

D

- A** – кількість голосів конституційного складу парламенту, необхідних для прийняття конституційного закону (звичайна дріб);
B – частина народних депутатів парламенту, на вимогу яких скликаються позачергові сесії Верховної Ради України (звичайна дріб);
C – період на протязі якого призначаються позачергові вибори до парламенту з дня опублікування рішення про дострокове припинення повноважень Верховної Ради України;
D – кількість днів з моменту оприлюднення документу, після закінчення яких закон набирає чинності;
E – кількість днів, на протязі яких збирається парламент у випадку введення воєнного або надзвичайного стану;
F – строк на який обирається Верховна Рада України.

ВАРІАНТ 4
(Г, Ж, К, О, Т, Ц, Ю, Я)

1. Загальна характеристика системи органів державної влади України
2. Юридична відповідальність: поняття, ознаки та види. Відмінність правопорушення від злочину.
3. Держава: її ознаки та функції. Форма та механізм держави.
4. Virшіть рівняння:

$$\frac{A}{B + C} - D = (E - F) - K, \text{ де}$$

- A** – кількість депутатів парламенту;
B – вік, з якого громадянин України може стати Президентом України;
C – кількість років, які повинен прожити в Україні громадянин, якщо він претендує на пост Президента України;
D – строк, в який Президент України зобов'язаний підписати закон, відносно якого він використав право вето, якщо при повторному розгляді парламент проголосував за 2/3 свого конституційного ладу;
E – рік прийняття Конституції України;
F – рік прийняття Акта проголошення незалежності України;
K – строк повноважень Президента України.

Індивідуальна самостійна робота є однією з форм роботи здобувача вищої освіти, яка передбачає створення умов для повної реалізації його творчих можливостей, застосування набутих знань на практиці.

Здобувачу вищої освіти необхідно обрати одну з рекомендованих тем та самостійно виконати поглиблене теоретичне дослідження. Результати дослідження оформити у формі реферату або презентації.

Критерії поточного оцінювання знань з підготовленого матеріалу здобувачів на заняттях (оцінюється в діапазоні від 0 до 10 балів):

8 – 10 балів – обрана тема розкрита в повному обсязі, наведено аргументацію, використовуються професійні терміни, граматично і стилістично без помилок оформлений презентаційний матеріал з використанням мультимедійного обладнання;

5 – 7 бали – обрана тема розкрита в повному обсязі з використанням мультимедійного обладнання; але здобувач при викладенні матеріалу допускає незначні фахові чи стилістичні помилки;

3 – 4 бали – обрана тема розкрита в повному обсязі, використовуються професійні терміни, але презентаційний матеріал представлений без застосування мультимедійного обладнання;

1 – 2 бали – завдання виконане поверхово, частково, презентаційний матеріал представлений без застосування мультимедійного обладнання, у звіті допущені значні граматичні чи стилістичні помилки;

0 балів – завдання не виконане.

Викладачем оцінюється понятійний рівень здобувача, логічність та послідовність під час відповіді, самостійність мислення, впевненість в правоті своїх суджень, вміння виділяти головне, вміння встановлювати міжпредметні та внутрішньо предметні зв'язки, вміння робити висновки, показувати перспективу розвитку ідеї або проблеми, відсоток унікальності та запозичення текстового документу (плагіат), уміння публічно чи письмово представити звітний матеріал.

Орієнтовна тематика індивідуальних завдань

1. Поняття і ознаки держави.
2. Поняття права та його основні ознаки.
3. Закони і підзаконні нормативні акти.
4. Поняття, ознаки й види правопорушень.
5. Поняття, види і цілі юридичної відповідальності.
6. Декларація про державний суверенітет України від 16 липня 1990 р.
7. Акт проголошення незалежності України від 24 серпня 1991 р.
8. Основні риси України як суверенної і незалежної, демократичної, соціальної, правової держави.
9. Поняття прав і свобод людини і громадянина України.
10. Конституційні обов'язки громадян України.
11. Загальна характеристика Кодексу законів про працю України.

12. Колективний договір.
13. Відмінності трудового договору від контракту.
14. Порядок припинення трудового договору з ініціативи працівника.
15. Порядок припинення трудового договору з ініціативи власника або уповноваженого ним органу.
16. Робочий час.
17. Час відпочинку.
18. Цивільна правоздатність та дієздатність.
19. Спадкування за законом і за заповітом.
20. Умови і порядок укладення шлюбу.
21. Шлюбний контракт.
22. Розірвання шлюбу.
23. Особисті і майнові права і обов'язки подружжя.
24. Права та обов'язки батьків та дітей.
25. Поняття та склад адміністративного правопорушення.
26. Поняття адміністративної відповідальності.
27. Види адміністративних стягнень.
28. Загальна характеристика Кримінального кодексу України.
29. Поняття та ознаки злочину.
30. Види злочинів.

Підсумковий контроль.

Підсумковий контроль успішності проводиться на завершальному етапі з метою оцінки результатів навчання здобувачів вищої освіти, оцінки їх знань і навиків за обсягом, якістю, глибиною і вміннями застосовувати їх у практичній діяльності відповідно до моделі фахівця, проводиться у формі диференційованого заліку.

Критерії оцінювання здобувачів вищої освіти на диференційному заліку оцінюються за результатами сумарного накопичування балів.

Перелік теоретичних питань для підготовки до диференційованого заліку:

1. Поняття і ознаки держави.
2. Державний устрій, форма правління та політичний режим України.
3. Поняття права та його основні ознаки.
4. Галузі права.
5. Джерела права.
6. Закони і підзаконні нормативні акти.
7. Поняття, ознаки й види правопорушень.
8. Поняття, види і цілі юридичної відповідальності.
9. Декларація про державний суверенітет України від 16 липня 1990
10. Акт проголошення незалежності України від 24 серпня 1991 р.
11. Державна мова і державні символи України.
12. Конституційні обов'язки громадян України.
13. Особисті права та свободи громадян України.
14. Політичні права та свободи громадян України.
15. Соціально-економічні та культурні права громадян України.
16. Поняття безпосередньої демократії та форми її здійснення.
17. Виборча система України.
18. Принципи виборчого права України.
19. Поняття та види референдуму.
20. Конституційний статус народного депутата.
21. Склад і повноваження Верховної Ради України.
22. Повноваження Президента України.

23. Конституційне регулювання питань припинення повноважень президента України.
24. Процедура імпічменту.
25. Склад і повноваження Кабінету Міністрів України.
26. Центральні органи виконавчої влади України.
27. Завдання державної служби України з надзвичайних ситуацій.
28. Місцеві органи виконавчої влади в Україні.
29. Поняття види і завдання правосуддя в Україні.
30. Судова система України.
31. Повноваження і організація діяльності Конституційного Суду України.
32. Основні засади територіального устрою України.
33. Загальна характеристика Кодексу законів про працю України.
34. Колективний договір.
35. Відмінності трудового договору від контракту.
36. Сторони і зміст трудового договору.
37. Випробування при прийомі на роботу.
38. Порядок припинення трудового договору з ініціативи працівника.
39. Порядок припинення трудового договору з ініціативи власника або уповноваженого ним органу.
40. Робочий час.
41. Час відпочинку.
42. Порядок накладення і зняття дисциплінарних стягнень.
43. Матеріальна відповідальність сторін.
44. Індивідуальні трудові спори.
45. Колективні трудові спори
46. Особливості праці жінок та молоді.
47. Поняття та види пенсій.
48. Соціальний захист дитинства та сім'ї.
49. Загальна характеристика Цивільного кодексу України.
50. Цивільна правоздатність та дієздатність.
51. Спадкування за законом і за заповітом.
52. Загальна характеристика Сімейного кодексу України.
53. Умови і порядок укладення шлюбу.
54. Шлюбний контракт.
55. Розірвання шлюбу.
56. Особисті і майнові права і обов'язки подружжя.
57. Права та обов'язки батьків та дітей.
58. Опіка та піклування.
59. Патронат як одна із форм правового захисту дітей.
60. Загальна характеристика Кодексу України про адміністративні правопорушення
61. Поняття та склад адміністративного правопорушення.
62. Поняття адміністративної відповідальності.
63. Види адміністративних стягнень.
64. Загальна характеристика Кримінального кодексу України.
65. Поняття та ознаки злочину.
66. Склад злочину.
67. Види злочинів.
68. Кримінальна відповідальність та її підстави.
69. Кримінальне покарання та його види.
70. Особливості кримінальної відповідальності і покарання неповнолітніх.

Політика викладання навчальної дисципліни.

1. Активна участь здобувачів вищої освіти в обговоренні навчальних питань, попередня підготовка до семінарських занять за рекомендованою літературою, якісне і своєчасне виконання завдань.
2. Сумлінне виконання розкладу занять з навчальної дисципліни (здобувачі вищої освіти, які запізнилися на заняття, до заняття не допускаються).
3. Недопустимість пропусків занять з неповажної причини.
4. Неприпустимість користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття без дозволу науково-педагогічного працівника.
5. Несвоєчасне виконання поставленого індивідуального завдання знижує критерії оцінювання на один бал.
6. Терміни захисту індивідуального завдання, терміни ліквідації заборгованості щодо індивідуального завдання та відсоток зниження оцінки визначаються науково-педагогічним працівником індивідуально з урахуванням якості підготовленого матеріалу та причин невиконання завдання.
7. Обов'язкове дотримання здобувачами вищої освіти політики доброчесності під час виконання самостійної або індивідуальної роботи.
8. Здобувач вищої освіти має право дізнатися про свою кількість накопичених балів у викладача навчальної дисципліни та вести власний облік цих балів.
9. Інші вимоги, що не суперечать законодавству України та нормативним документам Університету.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Література:

1. Конституція України, 1996 р. від 28.06.1996 № 254к/96-ВР (із змінами)
2. Декларація про державний суверенітет України від 16.07.1990 р.
3. Акт проголошення незалежності України від 24.08.1991 р.
4. Кодекс цивільного захисту України від 02.10.2012 № 5403-VI
5. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 № 8073-X(із змінами)
6. Кодекс законів про працю України від 10.12.1971 № 322-VIII (із змінами)
7. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 № 2341-III (із змінами)
8. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV (із змінами)
9. Сімейний кодекс України від 10.01.2002 № 2947-III (із змінами)
10. Закон України «Про громадянство України» від 18.01.2001 р. № 2235-III (із змінами)
11. Закон України «Про правовий статус іноземців» від 22.09.2011 № 3773-VI (із змінами)
12. Закон України «Про свободу совісті та релігійні організації» від 23.04.1991 р. (із змінами)
13. Закон України «Про інформацію» від 02.10.1992 № 2657-XII (із змінами)
14. Закон України «Про статус народного депутата України» від 17.11.1992 № 2790-XII. (із змінами)
15. Закон України «Про місцеві державні адміністрації» від 09.04.1999 № 586-XIV (із змінами)
16. Закон України «Про охорону праці» від 14.10.1992 № 2694-XII (із змінами)
17. Закон України «Про відпустки» від 15.11.1996 № 504/96-ВР (із змінами)
18. Закон України «Про громадські об'єднання громадян» від 22.03.2012 № 4572-VI (із змінами)
19. Правознавство: Конспект лекцій / Уклад. О.О.Островерх, Т.М.Ковалевська . — Х. : УЦЗУ, 2007 . — 158 с.

20. Барабаш Г.О., Луценко Т.О. Право в державному управлінні: навчальний посібник / Г.О. Барабаш, Т.О. Луценко; за заг. ред. к.ю.н., доцента Г.О. Барабаша та Т.О. Луценко. – Х.: Вид-во НУЦЗУ, 2016. – 101 с.
21. Правознавство : Підручник / А.І.Берлач, Д.О.Карпенко, В.С.Ковальський та ін. ; За ред. В.В.Копейчиков, А.М.Колодій . – К. : Юрінком Інтер, 2005.
22. Правознавство : Навч. посібник / В.І.Бобир, С.Е.Демський, А.М.Колодій та ін. ; За ред. В.В.Копейчикова . – 2-ге вид., перероб. та допов. – К. : Юрінком Інтер, 1999 . – 704 с.
23. Правознавство : Навч. посібник / С.Е.Демський, В.С.Ковальський, А.М.Колодій та ін. ; За ред. В.В.Копейчикова . – 6-е вид., стер. – К. : Юрінком Інтер, 2002 . – 736 с.
24. Правознавство : Навч. посібник / А.М.Колодій, І.В.Опришко, С.Е.Демський та ін. ; За ред. В.В.Копейчикова . – 3-є вид., перероб. та доп. – К. : Юрінком Інтер, 2000 . – 640 с.
25. Правознавство : Підручник / С.Е.Демський, В.С.Ковальський, А.М.Колодій та ін. ; За ред. В. В. Копейчикова. – 7-е вид., стер. – К. : Юрінком Інтер, 2003 . – 736 с.
26. Луценко Т.О., Рубан А.В. Кримінально-правова характеристика порушення вимог законодавства про охорону праці / Т.О. Луценко, А.В. Рубан / Матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Проблеми надзвичайних ситуацій» - Харків: НУЦЗУ, 2020

Інформаційні ресурси

1. Верховна Рада України. Офіційний веб портал парламенту України. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws>.
2. Державна служба України з надзвичайних ситуацій. URL: <http://www.dsns.gov.ua/>

Розробник:
старший викладач кафедри
наглядово-профілактичної діяльності
факультету цивільного захисту

Тетяна ЛУЦЕНКО